

RAADSVOORSTEL	
Raadsvergadering	23 juni 2025
Voorstelnummer	D866130
Datum raadsvoorstel	14 mei 2025
Portefeuillehouder(s)	M. ten Bruggencate
Commissie	Raadscommissie
Datum commissie	10 juni 2025
Soort agendering	Ter vaststelling
Agendapunt	
Team	RO - Beleid RO
Opsteller	Richard Valkering
Datum B&W besluit	27 mei 2025
Bijlagen:	8

Onderwerp : **Zienswijze jaarstukken 2024, begrotingswijziging 2025 en programmabegroting 2026 RAUM**

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2024, inclusief het bijbehorende Dashboard Q1 en de Infographic 2024, die als bijlagen zijn opgenomen bij de Jaarstukken.
2. Een positieve zienswijze af te geven op de begrotingswijziging 2025.
3. Een voorwaardelijke zienswijze af te geven op de Programmabegroting 2026 vanwege het feit dat de begroting niet aansluit op de actuele stand van zaken door het on-hold zetten van verschillende projecten en het lopende governance-onderzoek.
4. Deze zienswijze door het toesturen van het ondertekende raadsbesluit aan het Algemeen Bestuur van het RAUM kenbaar te maken.

Geheimhouding

☐ Ja ☒ Nee

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

In voorliggend voorstel ligt een concept zienswijze aan uw raad voor ten aanzien van de jaarrekening 2024, de begrotingswijziging 2025 en de programmabegroting 2026 van het RAUM. Eén en ander conform het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen 2019 (FUGR).

Voor de begrotingswijziging 2025 wordt een positieve zienswijze voorgesteld, omdat de wijzigingen ordentelijk zijn verwerkt en passen binnen de afgesproken financiële kaders. Voor de programmabegroting 2026 wordt een voorwaardelijke zienswijze voorgesteld, omdat deze, door bestuurlijke keuzes zoals het tijdelijk stopzetten van projecten en het lopende governance-onderzoek, niet volledig aansluit bij de actuele situatie.

Eerder dit jaar heeft uw raad een zienswijze kunnen afgeven op de kadernota van het RAUM. Deze extra zienswijzeprocedure is voortgekomen uit de begin 2018 door uw raad vastgestelde notitie 'Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen' en heeft tot doel de raden vroegtijdig in de gelegenheid te stellen te sturen op de beleidsmatige en financiële uitgangspunten van het RAUM. De input van de deelnemende gemeenteraden kan op die wijze worden verwerkt in de nu voorliggende begroting 2025.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) vormt het wettelijk kader. Daarnaast is de werkwijze vastgelegd in diverse bovenregionale regelingen, te weten de Gemeenschappelijke Regeling zelf, de door de raden in Noord-Holland Noord vastgestelde Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR 2019) en de notitie 'Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen'.

Conform artikel 34b van de Wgr sturen de gemeenschappelijke regelingen de jaarstukken en de begroting naar de deelnemende gemeenten. De raden worden in de gelegenheid gesteld een zienswijze op de ontwerp begroting naar voren te brengen (artikel 35 derde lid). Eenzelfde procedure is van toepassing op wijzigingen van de begroting in het lopende jaar.

Daarnaast is in het kaderstellen besluit m.b.t. de nieuwe Wgr afgesproken dat de raden een zienswijze kunnen afgeven op de bestemming van het rekeningresultaat bij de jaarrekening. (voorheen was dit op de jaarrekening zelf).

In artikel 4 van de FUGR is geregeld dat de raden hun zienswijze tot en met 25 juni kenbaar kunnen maken aan de gemeenschappelijke regelingen.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

Algemene informatie

Het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM) heeft de jaarstukken 2024, de begrotingswijziging 2025 en de programmabegroting 2026 toegezonden aan de participanten. RAUM verzoekt de zienswijzen uiterlijk 28 juni 2025 te ontvangen. De gemeente Heiloo participeert uitsluitend in het deelgebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer (A-UM).

Jaarrekening 2024

Het positieve resultaat is ongeveer € 278.000 beter dan begroot (€ 26.345 positief in plaats van € 252.000 negatief). Binnen het deelgebied A-UM, waarin Heiloo participeert, is dit

grotendeels te verklaren door het doorschuiven van uitgaven voor projecten zoals de tweede fase van de natuurontwikkeling bij Sakerleidam, de ontwikkeling van het entreegebied Dorregeest en het uitwerken van verdienmodellen zoals reclamezuilen. Daarnaast vielen de uitgaven voor waterkwaliteitsbeheer en dagelijks onderhoud lager uit dan voorzien. Ook zijn in 2024 hogere rentebaten gerealiseerd dan oorspronkelijk begroot, wat eveneens een positieve bijdrage heeft geleverd aan het resultaat.

Het advies is om een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van de jaarstukken 2024, inclusief het Dashboard Q1 2025 en de Infographic.

(externe) Ontwikkelingen 2024

In 2024 heeft het RAUM gewerkt aan het verder uitvoeren van het ontwikkelprogramma 2022-2030. De nadruk lag op projectvoorbereidingen en vergunningstrajecten voor onder andere Sakerleidam, Vitaal Platteland en Dorregeest. Daarnaast is gewerkt aan het verkennen van nieuwe verdienmogelijkheden. Bureau Ginder heeft een opdracht gekregen om aanvullende commerciële kansen te onderzoeken, waarvan de uitkomsten medio 2025 worden verwacht.

Bestuurlijk gezien heeft het Algemeen Bestuur in het najaar van 2024 besloten tot het opstarten van een governance-onderzoek naar de toekomst van het schap. Dit onderzoek is nodig omdat de voortzetting van het RAUM in de huidige vorm financieel en organisatorisch niet als vanzelfsprekend wordt gezien. Ook zijn gesprekken gevoerd over het effectiever inrichten van het gebied, waaronder vernieuwing van toiletvoorzieningen en de herontwikkeling van ontvangstlocaties zoals Dorregeest en Uiterdam.

Locatieontwikkelingen 2024

Voor het gebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer zijn in 2024 verschillende projecten doorontwikkeld. De voorbereiding van de natuurontwikkeling Sakerleidam is verder uitgewerkt en het bestuur heeft gekozen voor een scenario waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van eigen gronden. De werkzaamheden voor het verbeteren van de waterkwaliteit en biodiversiteit in het Uitgeestermeer, onderdeel van het project Vitaal Platteland, zijn verder voorbereid, onder andere door het verkrijgen van aanvullende subsidies.

Rond Dorregeest is een visieschets afgerond, mede in afstemming met de gemeente Uitgeest. Dit project is voorlopig echter stilgelegd in verband met de ruimtelijke procedures. Bij Uiterdam is gewerkt aan een visieschets voor herontwikkeling, maar ook hier is de uitvoering voorlopig gepauzeerd in afwachting van de resultaten van het governance-onderzoek.

Begrotingswijziging 2025

Na de begrotingswijziging zijn de lasten ongeveer € 72.000 hoger uitgevallen dan oorspronkelijk begroot. Tegelijkertijd zijn de baten ongeveer € 108.000 lager dan geraamd. Hierdoor verslechtert het saldo met ongeveer € 180.000 ten opzichte van de oorspronkelijke begroting.

De voornaamste oorzaak voor deze afwijking is het doorschuiven van projecten uit 2024 naar 2025, waaronder de verdere uitwerking van het Aagtenpark, Uiterdam en de ontwikkeling van recreatiearken. Ook zijn extra kosten gemaakt voor projectontwikkeling en herinrichtingsplannen. Hoewel de financiële positie door deze wijzigingen verslechtert, zijn de afwijkingen grotendeels verklaarbaar en inzichtelijk gemaakt. De bijdrage van de participanten blijft ongewijzigd, en de investeringen sluiten aan bij de eerder afgesproken prioriteiten.

Het advies is om een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van de begrotingswijziging 2025, mede omdat het recreatieschap de wijzigingen ordentelijk verwerkt heeft en binnen de afgesproken financiële kaders blijft opereren.

Programmabegroting 2026

De programmabegroting voor 2026 is sluitend gepresenteerd. Er wordt een positief saldo verwacht van ongeveer € 870.000. Dit positieve resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt door een incidentele bijdrage van de participanten, bedoeld om tekorten in de jaren 2025 tot en met 2029 op te vangen. Zowel de baten als de lasten liggen in 2026 hoger dan in het voorgaande jaar, mede door investeringen in beschoeiingen, het vernieuwen van voorzieningen en de voorbereiding van ontwikkelprojecten zoals Dorregeest en het Aagtenpark.

Begin dit jaar heeft de raad de volgende zienswijze afgegeven ten aanzien van de kadernota 2026 van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer:

- a. vast te stellen dat de Kadernota RAUM 2026 een sluitende meerjarenbegroting presenteert, maar te benadrukken dat het belang van een duidelijk onderscheid tussen gegarandeerde en niet-gegarandeerde inkomsten in de meerjarenraming en begroting zichtbaar is, met een transparante risicoanalyse van mogelijke tegenvallers.
- b. aan te dringen op een geïntegreerd financieel overzicht van het gehele RAUM-gebied, waarbij zowel de huidige financiële situatie als de potentiële risico's, inclusief de gevolgen van mogelijk landelijk toezicht en de impact op participantenbijdragen, inzichtelijk worden gemaakt.
- c. het RAUM mee te geven dat de raad zich zorgen maakt over de toekomstbestendigheid van de huidige samenwerkingsstructuur binnen het RAUM, gezien de noodzaak van een effectieve governance en adequate financiële kaders.

In de programmabegroting 2026 zijn de eerder gevraagde punten deels verwerkt. De meerjarenraming is sluitend opgesteld. Wel blijft het ontbreken van een volledig geïntegreerd financieel totaaloverzicht van de deelgebieden A-UM en IJ-Z een aandachtspunt. Dit zou in het kader van transparantie en sturingsmogelijkheden verder verbeterd kunnen worden. Daarnaast is er begrip voor het feit dat, gezien de actuele governance-discussie en de onzekerheid over de toekomstige samenwerking, het onderscheid tussen gegarandeerde en niet-gegarandeerde inkomsten op dit moment lastig scherp te maken is.

Bestuurlijk is het voornemen uitgesproken om het recreatieschap in de huidige vorm te beëindigen en op een andere wijze samen te werken aan de recreatieve opgaven in het gebied. Daarbij is als belangrijke voorwaarde gesteld dat de financiële lasten niet eenzijdig mogen neerslaan bij de deelnemers met de meeste grondposities. In afwachting van de uitwerking van dit voornemen is een governanceonderzoek gestart en zijn meerdere investeringsprojecten voorlopig stilgelegd. Hierdoor biedt de programmabegroting 2026 geen volledig en actueel beeld van de toekomstige financiële opgaven en samenwerkingsstructuur. De begroting richt zich vooral op voortzetting van het beheer en de voorbereiding van lopende projecten, met een terughoudende benadering voor nieuwe verplichtingen.

Gelet op deze tijdelijke en onzekere situatie wordt voorgesteld om, zoals verwoord in het voorgestelde besluit, een voorwaardelijke zienswijze af te geven op de programmabegroting 2026.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

Het college heeft geen alternatieven overwogen.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

De voorgestelde zienswijze is opgesteld voor de gemeente Heiloo. De zienswijze is UCH-breed afgestemd om waar mogelijk en wenselijk gezamenlijk op te trekken richting het RAUM.

RISICO'S

De weerstandscapaciteit (algemene reserve) van het RAUM bedraagt eind 2026 naar verwachting circa € 86.757. Daarmee blijft de reserve ruimschoots onder het benodigde weerstandsvermogen van € 461.250. Het bestuur van het RAUM hanteert als norm een beperkte algemene reserve van maximaal 2,5% van de jaarlijkse lasten. De lasten voor 2026 zijn begroot op ongeveer € 2,7 miljoen, waardoor ook in 2026 deze norm niet wordt gehaald. De weerstandscapaciteit blijft daardoor laag, en de participanten blijven financieel aansprakelijk voor eventuele tekorten die de beschikbare reserves overstijgen.

De bestemmingsreserve A-UM wordt eind 2025 begroot op circa € 587.419. In 2025 is een onttrekking van ongeveer € 116.101 voorzien. Door latere toevoegingen stijgt de bestemmingsreserve in 2026 aanzienlijk. De beperkte omvang van de algemene reserve beperkt echter de flexibiliteit om onvoorziene financiële tegenvallers zelfstandig op te vangen.

Daarnaast brengt het bestuurlijk uitgesproken voornemen om het recreatieschap in de huidige vorm te beëindigen en een andere samenwerkingsvorm te onderzoeken nieuwe risico's met zich mee. Het is op dit moment nog onzeker welke financiële en juridische gevolgen dit proces voor de participanten zal hebben. Daarbij is met name van belang dat als gevolg van de beëindiging de financiële lasten niet eenzijdig mogen neerslaan bij de deelnemers met de meeste grondposities.

Hoewel er in de begroting van 2026 is ingezet op beheersing van uitgaven en beperkt risicovolle projectontwikkeling, blijven de beperkte weerstandscapaciteit en de onzekerheden rond de toekomstige organisatievorm belangrijke aandachtspunten.

FINANCIËN

De programmabegroting voor 2026 is sluitend. Op dit moment is er geen aanleiding om de participantenbijdrage structureel te wijzigen, afgezien van de jaarlijkse indexatie van 3%. De reguliere jaarlijkse bijdrage van de participanten is opgenomen in de meerjarenbegroting van de gemeente.

Voor 2026 is daarnaast, conform het besluit van het Algemeen Bestuur bij de kadernota 2026, een eenmalige incidentele bijdrage van in totaal € 1.133.000 opgenomen om tekorten in de komende jaren af te dekken. Deze bijdrage wordt volledig in 2026 ontvangen en gestort in de reserve, en wordt vervolgens in de jaren 2027 tot en met 2029 ingezet om exploitatietekorten op te vangen. Hoewel in 2027 en volgende jaren structureel tekorten worden verwacht, blijven de begrotingen sluitend doordat deze tekorten worden gedekt uit de gevormde reserve. Hierdoor is er een groot verschil in de participantenbijdrage tussen 2025 en 2026, dat vooral wordt veroorzaakt door de incidentele bijdrage en dus geen structurele stijging betreft.

De algemene reserve blijft, ondanks toevoegingen, beperkt. De bestemmingsreserve A-UM groeit door de incidentele bijdragen en positieve saldi fors in omvang, maar structurele ruimte blijft beperkt. De meerjarenraming 2026-2029 laat zien dat het recreatieschap in 2026 nog een positief exploitatiesaldo kent en dat in 2027 en verder de inzet van reserves nodig is om een sluitende begroting te behouden.

Participantenbijdrage onderdeel A-UM

Participant	Bijdrage 2025	Bijdrage in 2026
Provincie Noord-Holland	€ 738.546	€ 1.283.172
Gemeente Beverwijk	€ 64.550	€ 112.149
Gemeente Heemskerk	€ 43.531	€ 75.633
Gemeente Uitgeest	€ 78.052	€ 135.614
Gemeente Alkmaar	€ 106.577	€ 185.171
Gemeente Zaanstad	€ 355.761	€ 618.111
Gemeente Castricum	€ 78.052	€ 135.614
Gemeente Heiloo	€ 36.024	€ 62.591
Totaal	€1.501.093	€2.608.055

Participantenbijdrage IJ-Z

Participant	Bijdrage 2025	Bijdrage in 2026
Provincie Noord-Holland	€ 260.689	€ 268.510
Gemeente Beverwijk	€ 70.921	€ 73.047
Gemeente Heemskerk	€ 62.595	€ 64.473
Gemeente Uitgeest	€ 22.270	€ 22.938
Gemeente Zaanstad	€ 103.858	€ 106.974
Totaal	€520.333	€535.944

DUURZAAMHEID

N.v.t.

PARTICIPATIE

N.v.t.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Na besluitvorming wordt het dagelijks bestuur van het RAUM per brief geïnformeerd over de vastgestelde zienswijze.

BIJLAGEN

1. Tabel reactie RAUM op zienswijzen participanten
2. Jaarstukken 2024 RAUM
3. Dashboard Q-1 RAUM
4. Infographic RAUM 2024

5. Begrotingswijziging 2025.
6. Programmabegroting 2026.
7. Reactie uitvoeringsorganisatie op zienswijzen Kadernota 2026 en aanbieding financiële documenten 2025
8. Zienswijzebrief

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

N.v.t.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Heiloo

J. van den Beij-Veenstra
gemeentesecretaris

M. ten Bruggencate
burgemeester